Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

3. oktober 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – informationssamfund – fri udveksling af tjenesteydelser – direktiv 2000/31/EF – formidleransvar for tjenesteydere – artikel 14, stk. 1 og 3 – hosting-udbyder – mulighed for at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den – artikel 18, stk. 1 – personel, materiel og geografisk begrænsning af rækkevidden af et påbud – artikel 15, stk. 1 – ingen generel overvågningsforpligtelse«

I sag C-18/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) ved afgørelse af 25. oktober 2017, indgået til Domstolen den 10. januar 2018, i sagen

Eva Glawischnig-Piesczek

mod

Facebook Ireland Limited,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal, og dommerne F. Biltgen, J. Malenovský (refererende dommer), C.G. Fernlund og L.S. Rossi,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: kontorchef D. Dittert,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 13. februar 2019,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Eva Glawischnig-Piesczek ved Rechtsanwälte M. Windhager og W. Niklfeld,

– Facebook Ireland Limited ved Rechtsanwälte G. Kresbach, K. Struckmann og A. Tauchen,

– den østrigske regering ved G. Hesse, G. Kunnert og A. Jurgutyte-Ruez, som befuldmægtigede,

– den lettiske regering ved I. Kucina, E. Petrocka-Petrovska og V. Soņeca, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

– den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes og M. Figueiredo, som befuldmægtigede, bistået af juridisk konsulent T. Rendas,

– den finske regering ved J. Heliskoski, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved G. Braun, F. Wilman, S.L. Kalėda og P. Costa de Oliveira, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. juni 2019,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 15, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) (EFT 2000, L 178, s. 1).

2 Anmodningen er fremsat i forbindelse med en tvist mellem Eva Glawischnig-Piesczek og Facebook Ireland Limited, der har hjemsted i Irland, vedrørende offentliggørelsen af et udsagn, som indeholdt udtalelser, der var krænkende for Eva Glawischnig-Piesczeks ære, på en side, som tilhører en bruger af det sociale netværk Facebook.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende fremgår af 6., 7., 9., 10., 40., 41., 45.-48., 52., 58. og 60. betragtning til direktiv 2000/31:

»(6) […] da dette direktiv kun vedrører visse specifikke spørgsmål, som giver anledning til problemer for det indre marked, overholder direktivet fuldt ud kravet i traktatens artikel 5 [om] overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

(7) For at sikre retssikkerhed og forbrugernes tillid er det nødvendigt, at dette direktiv fastsætter en klar og generel ramme for visse retlige aspekter af elektronisk handel i det indre marked.

[…]

(9) Den frie bevægelighed for informationssamfundstjenester kan i mange tilfælde i fællesskabsretten også være et særligt udtryk for et mere generelt princip, nemlig ytringsfriheden som defineret i artikel 10, stk. 1, i [den europæiske konvention] til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, [undertegnet den 4. november 1950 i Rom,] der er ratificeret af alle medlemsstaterne; derfor må direktiver om levering af informationssamfundstjenester sikre, at denne virksomhed kan udøves frit i lyset af nævnte artikel og kun med forbehold af de begrænsninger, der er omhandlet i nævnte artikels stk. 2 og i traktatens artikel 46, stk. 1; det er ikke hensigten med dette direktiv at anfægte nationale grundlæggende regler og principper for ytringsfriheden.

(10) I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet begrænses dette direktiv til de foranstaltninger, som er strengt nødvendige for at opnå et velfungerende indre marked; hvor det er nødvendigt, at foranstaltninger træffes på fællesskabsplan, og for at sikre et område reelt uden

indre grænser for elektronisk handel, skal direktivet sikre en høj grad af beskyttelse af almene hensyn og især beskyttelse af mindreårige, den menneskelige værdighed, forbrugerne og folkesundheden; […]

[…]

(40) Både eksisterende og nye forskelle i medlemsstaternes lovgivning eller retspraksis med hensyn til tjenesteydernes ansvar, når de optræder som formidlere, er til hinder for et velfungerende indre marked, især fordi de hindrer udviklingen af grænseoverskridende tjenester og medfører konkurrencefordrejning; tjenesteyderne har i visse tilfælde pligt til at handle for at forhindre ulovlig virksomhed eller bringe den til ophør; dette direktivs bestemmelser bør udgøre det rette grundlag for at udarbejde hurtige og pålidelige ordninger, som gør det muligt at fjerne ulovlig information og at hindre adgangen til den; […]

(41) Dette direktiv skaber balance mellem de berørte interesser og indfører principper, som aftaler og normer inden for denne sektor kan baseres på.

[…]

(45) De begrænsninger i formidleransvaret for tjenesteydere, der fastsættes i dette direktiv, påvirker ikke muligheden for at anvende forskellige former for foreløbige retsmidler; sådanne foreløbige retsmidler kan navnlig bestå i afgørelser fra domstole eller administrative myndigheder, hvori det kræves, at eventuelle overtrædelser bringes til ophør eller forhindres, herunder at ulovlige informationer fjernes, eller at adgangen til dem hindres.

(46) For at blive omfattet af en ansvarsbegrænsning skal en leverandør af en informationssamfundstjeneste, som består i oplagring af information, når han har fået konkret kendskab til ulovlige aktiviteter, straks tage skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den; fjernelsen af informationen eller hindringen af adgangen til den skal foretages under overholdelse af ytringsfriheden og de procedurer, der er fastlagt på nationalt plan med henblik herpå; dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at fastsætte specifikke krav, som skal opfyldes straks, inden informationen fjernes, eller adgangen til den hindres.

(47) Kun i forbindelse med generelle forpligtelser kan medlemsstaterne ikke pålægge tjenesteyderne overvågningsforpligtelser; dette vedrører ikke overvågningsforpligtelser i særlige tilfælde og berører navnlig ikke de nationale myndigheders bekendtgørelser i henhold til national lovgivning.

(48) Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at pålægge tjenesteydere, som oplagrer oplysninger, der er fremsendt af modtagere af deres tjeneste, pligt til en sådan agtpågivenhed, som med rimelighed kan forventes af dem, og som der er fastsat bestemmelser om i den nationale lovgivning, med henblik på at afsløre og forhindre visse former for ulovlige aktiviteter.

[…]

(52) Den faktiske udøvelse af frihederne i det indre marked kræver, at de, det har lidt skade, sikres reel adgang til instrumenter til bilæggelse af tvister; de skader, der kan opstå i forbindelse med informationssamfundstjenester, er kendetegnet både ved det hurtige tempo, hvori de opstår, og ved deres geografiske udstrækning; som følge af disse særlige kendetegn og nødvendigheden af at påse, at de nationale myndigheder ikke bringer den gensidige tillid i fare, som de skal have til hinanden, opstilles der i dette direktiv det krav, at medlemsstaterne skal sikre, at der er adgang til passende former for søgsmål; medlemsstaterne bør undersøge, om der er behov for at give hensigtsmæssig elektronisk adgang til søgsmål.

[…]

(58) Direktivet bør ikke finde anvendelse på tjenester, der leveres af tjenesteydere etableret i tredjelande; henset til den elektroniske handels globale dimension bør det imidlertid sikres, at Fællesskabets bestemmelser er i overensstemmelse med de internationale regler; dette direktiv berører ikke resultaterne af drøftelser om retlige aspekter i internationale organisationer (bl.a. WTO, OECD og Uncitral).

[…]

(60) For ikke at hindre udviklingen af elektronisk handel er det nødvendigt, at den retlige ramme er klar, enkel og konsekvent og i overensstemmelse med de regler, som gælder internationalt, så den europæiske industris konkurrenceevne ikke skades, og så innovationen i denne sektor ikke hindres.«

4 Artikel 14 i direktiv 2000/31 med overskriften »Oplagring (»Hosting«)« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, som består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for information oplagret på anmodning af en tjenestemodtager, forudsat:

a) at tjenesteyderen ikke har konkret kendskab til den ulovlige aktivitet eller information og, for så vidt angår erstatningskrav, ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den ulovlige aktivitet eller information fremgår, eller

b) at tjenesteyderen fra det øjeblik, hvor han får et sådant kendskab, straks tager skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den.

[…]

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystemer at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den, eller medlemsstaternes muligheder for at fastlægge procedurer for at fjerne information eller hindre adgangen til den.«

5 Dette direktivs artikel 15, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Med hensyn til levering af de i artikel 12, 13 og 14 omhandlede tjenester må medlemsstaterne ikke pålægge tjenesteyderne en generel forpligtelse til at overvåge den information, de fremsender eller oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed.«

6 Direktivets artikel 18, stk. 1, bestemmer:

»Medlemsstaterne drager omsorg for, at indgivelse af søgsmål i henhold til national ret vedrørende aktiviteter i forbindelse med informationssamfundstjenester kan føre til hurtig vedtagelse af forholdsregler, herunder foreløbige forholdsregler, for at bringe den påståede overtrædelse til ophør og hindre, at der opstår yderligere skade for de berørte interesser.«

Østrigsk ret

7 Ifølge § 1330, stk. 1, i Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (den borgerlige lovbog) har den, der har lidt et egentligt tab eller mistet fortjeneste som følge af ærekrænkelse, ret til at kræve erstatning. Tilsvarende gælder i henhold til bestemmelsens stk. 2, såfremt en person udbreder oplysninger til skade for tredjemands omdømme, erhverv og karriere, som den pågældende vidste eller burde have vidst var usande. I dette tilfælde kan det kræves, at oplysningerne tilbagekaldes, og at tilbagekaldelsen offentliggøres.

8 Ifølge § 78, stk. 1, i Urheberrechtsgesetz (lov om ophavsret) må billeder af personer ikke udstilles offentligt eller udbredes på anden måde, hvorved de gøres tilgængelige for offentligheden, såfremt det indebærer en krænkelse af den pågældendes – eller, for det tilfælde at denne er afgået ved døden uden at have meddelt tilladelse til eller foranlediget offentliggørelsen – nære pårørendes berettigede interesser.

9 I henhold til § 18, stk. 1, i E-Commerce-Gesetz (lov om e-handel) påhviler der ikke hosting-udbydere en generel forpligtelse til at overvåge den information, som de oplagrer, videresender eller gør tilgængelig, eller til selv at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

10 Eva Glawischnig-Peisczek var medlem af Nationalrat (det østrigske parlament), formand for parlamentsgruppen die Grünen (»De grønne«) og forbundstalsmand for partiet.

11 Facebook Ireland driver en global social medie-platform (herefter »Facebook Service«) for brugere uden for USA og Canada.

12 Den 3. april 2016 delte en af Facebook Services brugere på sin personlige side en artikel fra det østrigske online-nyhedsmagasin *oe24.at*, der bar overskriften »Grüne: Mindestsicherung für Flüchtlinge soll bleiben«, hvilket bevirkede, at der på denne platform blev oprettet en »thumbnail« af den oprindelige side med artiklens overskrift og et kort resume af denne samt et foto af Eva Glawischnig-Piesczek. I forbindelse med denne artikel offentliggjorde denne bruger endvidere en kommentar, der var affattet på en måde, der ifølge den forelæggende ret kunne krænke sagsøgeren i hovedsagens ære, bespotte og diffamere hende. Denne kommentar var tilgængelig for samtlige brugere af Facebook Service.

13 Ved skrivelse af 7. juli 2016 anmodede Eva Glawischnig-Piesczek bl.a. Facebook Ireland om at slette kommentaren.

14 Da Facebook Ireland ikke fjernede den omhandlede kommentar, anlagde Eva Glawischnig-Piesczek sag for Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien, Østrig), der ved kendelse af 7. december 2016 pålagde Facebook Ireland med omgående virkning og indtil den endelige afgørelse af forbudssagen at undlade at offentliggøre og/eller udbrede fotos af sagsøgeren [i hovedsagen], når der i ledsageteksten udbredes de ordret identiske påstande og/eller påstande med samme betydning som den kommentar, der er nævnt i nærværende doms præmis 12.

15 Efterfølgende hindrede Facebook Ireland adgangen til det oprindeligt offentliggjorte indhold i Østrig.

16 Under en appelsag stadfæstede Oberlandesgericht Wien (øverste regionale domstol i Wien, Østrig) den af førsteinstansen afsagte kendelse for så vidt angik identiske påstande. Den fastslog derimod, at forpligtelsen til at bringe udbredelsen af påstande med samme betydning til ophør udelukkende omfattede påstande, som Facebook Ireland var blevet gjort bekendt med af sagsøgeren i hovedsagen, af tredjemand eller på anden måde.

17 Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien) og Oberlandesgericht Wien (øverste regionale domstol i Wien) støttede deres afgørelser på § 78 i lov om ophavsret og den borgerlige lovbogs § 1330, idet de bl.a. fandt, at den offentliggjorte kommentar indeholdt udtalelser, som var stærkt ærekrænkende for Eva Glawischnig-Piesczek, og som antydede, at denne havde udvist en strafbar adfærd uden at føre nogen form for bevis herfor.

18 Hver af parterne i hovedsagen har iværksat revisionsanke for Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig).

19 Idet Oberster Gerichtshof (øverste domstol) skal træffe afgørelse vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt et påbud om at bringe en overtrædelse til ophør, som meddeles en hosting-udbyder, der driver et socialt netværk med et stort antal brugere, ligeledes kan udvides til at omfatte ordret identiske udsagn og/eller indhold med samme betydning, som udbyderen ikke har kendskab til, har Oberster Gerichtshof (øverste domstol) anført, at det følger af dens praksis, at en sådan forpligtelse skal anses for forholdsmæssig, når udbyderen allerede er blevet gjort bekendt med mindst ét angreb på den berørte persons interesser, som hidrører fra bidrag fra en bruger, og at der følgelig er risiko for yderligere overtrædelser.

20 Oberster Gerichtshof (øverste domstol), der er af den opfattelse, at den tvist, der verserer for den, giver anledning til spørgsmål om fortolkning af EU-retten, har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er artikel 15, stk. 1, i [direktiv 2000/31] generelt til hinder for en af de nedenfor anførte forpligtelser for en host provider, som ikke omgående har fjernet ulovlig information, dvs. ikke kun at fjerne denne ulovlige information som omhandlet i direktivets artikel 14, stk. 1, litra a), men også anden ordret identisk information:

– i hele verden?

– i den pågældende medlemsstat?

– fra den pågældende bruger i hele verden?

– fra den pågældende bruger i den pågældende medlemsstat?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende: Gælder dette også for informationer med samme betydning?

3) Gælder dette også for informationer med samme betydning, så snart operatøren har fået kendskab til denne omstændighed?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første og det andet spørgsmål

21 Med det første og det andet spørgsmål, som skal undersøges samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2000/31, navnlig dets artikel 15, stk. 1, skal fortolkes således, at det er til hinder for, at en ret i en medlemsstat kan:

– pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som den pågældende oplagrer, og som er identisk med information, der tidligere er erklæret ulovlig, eller at hindre adgangen til den, uanset hvem der anmoder om at få den oplagret

– pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som den pågældende oplagrer, og som har samme betydning som information, der tidligere er erklæret ulovlig, eller at hindre adgangen til den, og

– udvide virkningerne af et sådant påbud til hele verden.

22 Det bemærkes indledningsvis, at det er ubestridt, at Facebook Ireland leverer tjenester som hosting-udbyder som omhandlet i artikel 14 i direktiv 2000/31.

23 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at dette direktivs artikel 14, stk. 1, tilsigter at fritage hosting-udbyderen fra sit ansvar, når han opfylder en af de to betingelser, der er opregnet i denne bestemmelse, dvs. ikke har kendskab til den ulovlige aktivitet eller information, eller at han fra det øjeblik, hvor han får et sådant kendskab, straks tager skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den.

24 Det fremgår desuden af artikel 14, stk. 3, i direktiv 2000/31, sammenholdt med 45. betragtning hertil, at denne fritagelse ikke påvirker nationale domstole eller administrative myndighedes muligheder for at kræve, at den pågældende hosting-udbyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den, herunder at ulovlige informationer fjernes, eller at adgangen til dem hindres.

25 Det følger heraf, som generaladvokaten har bemærket i punkt 32 i sit forslag til afgørelse, at en hosting-udbyder kan være modtager af påbud, som er vedtaget på grundlag af en medlemsstats nationale ret, selv om han opfylder en af de alternative betingelser, der er nævnt i artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31, dvs. selv i tilfælde af, at han ikke anses for ansvarlig.

26 Endvidere bestemmer artikel 18 i direktiv 2000/31, som indgår i dets kapitel III med overskriften »Iværksættelse«, i stk. 1, at medlemsstaterne drager omsorg for, at indgivelse af søgsmål i henhold til national ret vedrørende aktiviteter i forbindelse med informationssamfundstjenester kan føre til hurtig vedtagelse af forholdsregler, herunder foreløbige forholdsregler, for at bringe den påståede overtrædelse til ophør og hindre, at der opstår yderligere skade for de berørte interesser.

27 Som det følger af nærværende doms præmis 13 og af ordlyden af de forelagte spørgsmål, bemærkes indledningsvis, at Facebook Ireland havde kendskab til den omhandlede ulovlige information. Endvidere bemærkes, at dette selskab ikke straks tog skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den, således som foreskrevet i artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31. Endelig bemærkes, at sagsøgeren i hovedsagen har anlagt sag ved en national domstol, for at den skal opstille et påbud som det, der er omhandlet i artikel 18.

28 I 52. betragtning til dette direktiv præciseres det, at de særlige kendetegn, som følger af den omstændighed, at de skader, der kan opstå i forbindelse med informationssamfundstjenester, er kendetegnet både ved det hurtige tempo, hvori de opstår, og ved deres geografiske udstrækning samt nødvendigheden af at påse, at de nationale myndigheder ikke bringer den gensidige tillid i fare, som de skal have til hinanden, har ført EU-lovgiver til at opstille krav om, at medlemsstaterne sikrer, at der er adgang til passende former for søgsmål.

29 Ved gennemførelsen af artikel 18, stk. 1, i direktiv 2000/31 råder medlemsstaterne således over en særlig bred skønsbeføjelse, med hensyn til hvilke former for søgsmål og procedurer der kan føre til vedtagelse af de nødvendige forholdsregler.

30 Eftersom disse sidstnævnte forholdsregler ifølge flere af sprogversionerne af denne bestemmelse, heriblandt den spanske, den engelske og den franske, udtrykkeligt vedtages for at bringe »alle« påståede overtrædelser til ophør eller at hindre »enhver« yderligere skade for de berørte interesser, kan det desuden i princippet ikke antages, at der er fastsat nogen begrænsning for deres gennemførelse. Denne fortolkning berøres ikke af den omstændighed, at andre sprogversioner af den

nævnte bestemmelse, herunder bl.a. den tyske, bestemmer, at disse forholdsregler vedtages for at bringe »en påstået overtrædelse til ophør« og hindre, »at der opstår yderligere skade for de berørte interesser«.

31 Artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 præciserer for sin del, at med hensyn til levering af de i artikel 12, 13 og 14 omhandlede tjenester må medlemsstaterne ikke pålægge tjenesteyderne en generel forpligtelse til at overvåge den information, de fremsender eller oplagrer eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed.

32 Det er under hensyn til alle disse bestemmelser, at den forelæggende rets spørgsmål skal besvares.

33 Den forelæggende ret ønsker for det første nærmere bestemt oplyst, om artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 er til hinder for, at en ret i en medlemsstat pålægger en hosting-udbyder at fjerne eller hindre adgang til information, som den pågældende oplagrer, og som er identisk med information, der tidligere er erklæret ulovlig.

34 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at selv om denne artikel 15, stk. 1, forbyder medlemsstaterne at pålægge hosting-udbydere en generel forpligtelse til at overvåge den information, som de fremsender eller oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed, således som det fremgår af 47. betragtning til dette direktiv, vedrører et sådant forbud ikke overvågningsforpligtelser »i særlige tilfælde«.

35 Som i hovedsagen kan sådanne særlige tilfælde navnlig have oprindelse i præcis information, der er oplagret af den pågældende hosting-udbyder på anmodning af en bestemt bruger, som anvender hosting-udbyderens sociale netværk, og hvis indhold er blevet analyseret og bedømt af en kompetent ret i medlemsstaten, som efter at have vurderet informationen har erklæret den ulovlig.

36 Eftersom et socialt netværk letter en hurtig overførsel mellem forskellige brugere af informationer, der er oplagret af hosting-udbyderen, er der en reel risiko for, at information, som er blevet erklæret ulovlig, senere gengives og deles af en anden bruger af dette netværk.

37 For at sikre, at den pågældende hosting-udbyder hindrer enhver yderligere skade for de berørte interesser, er det legitimt, at den kompetente ret af denne hosting-udbyder kan kræve, at han hindrer adgangen til oplagret information, som er identisk med information, der tidligere er erklæret ulovlig, eller at han fjerner denne information, uanset hvem der har anmodet om at få den oplagret. For så vidt som indholdet af den omhandlede information er identisk, kan et påbud, der er udstedt med henblik herpå, derfor hverken anses for at pålægge hosting-udbyderen en generel forpligtelse til at overvåge den information, som han oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed som omhandlet i artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31.

38 For det andet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 er til hinder for, at en ret i en medlemsstat pålægger en hosting-udbyder at fjerne eller hindre adgang til information, som han oplagrer, og som har samme betydning som den information, der tidligere er erklæret ulovlig.

39 Det fremgår af de oplysninger, som er indeholdt i forelæggelsesafgørelsen, at den forelæggende ret med udtrykket »information med samme betydning« henviser til information, der formidler et budskab, hvis indhold i det væsentlige er det samme, og som derfor adskiller sig minimalt fra det udsagn, der førte til ulovlighedskonstateringen.

40 I denne henseende skal det indledningsvis fremhæves, at den omstændighed, at betydningen af en information er ulovlig, ikke i sig selv beror på anvendelsen af visse udtryk, der er sammensat på en bestemt måde, men på den omstændighed, at det budskab, som formidles gennem denne betydning, er kvalificeret som ulovlig, når der, som i det foreliggende tilfælde, er tale om ærekrænkende udtalelser om en bestemt person.

41 Det følger heraf, at for at et påbud, der skal bringe en ulovlig handling til ophør og forhindre en gentagelse såvel som alle nye krænkelser af de berørte interesser, reelt kan føre til, at disse mål nås, skal dette påbud kunne udvides til at gælde information, som – selv om den i det væsentlige formidler samme budskab – alligevel er formuleret lidt anderledes på grund af de anvendte ord eller kombinationen af disse i forhold til den information, som er erklæret for ulovlig. Som fremhævet af den forelæggende ret ville virkningerne af et sådant påbud i modsat fald nemt kunne omgås ved oplagring af budskaber, som knap nok adskiller sig fra dem, som tidligere er erklæret for ulovlige, hvilket vil kunne tvinge den berørte person til at skulle anlægge sag flere gange for at bringe den adfærd, som vedkommende er udsat for, til ophør.

42 I denne sammenhæng skal det imidlertid ligeledes bemærkes, at en ret i en medlemsstat, som det fremgår af artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 og som anført i nærværende doms præmis 34, dels ikke kan pålægge en hosting-udbyder en generel forpligtelse til at overvåge den information, som han oplagrer, dels ikke kan pålægge den pågældende aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der ligger til grund for det ulovlige indhold.

43 Det skal i denne forbindelse navnlig bemærkes, at som det fremgår af 41. betragtning til direktiv 2000/31, ønskede EU-lovgiver med vedtagelsen af dette direktiv at skabe balance mellem de berørte interesser.

44 Artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 indebærer således, at formålet med et påbud som det, der er omhandlet i samme direktivs artikel 18, stk. 1, set i lyset af 41. betragtning hertil, navnlig formålet om effektivt at beskytte en persons omdømme og ære, ikke kan opnås ved at pålægge hosting-udbyderen en uforholdsmæssig streng forpligtelse.

45 Henset til det ovenfor anførte er det afgørende, at de informationer med samme betydning, som der er henvist til i nærværende doms præmis 41, indeholder specifikke oplysninger, som er behørigt identificeret af ophavsmanden til dette påbud, såsom navnet på den person, som er berørt af den tidligere konstaterede overtrædelse, omstændighederne, hvorunder overtrædelsen er konstateret, og et indhold, som svarer til det, der er blevet erklæret ulovligt. Forskellen i formuleringen af det indhold, som anses for at have samme betydning som det indhold, der er anset for ulovligt, må under alle omstændigheder ikke forpligte den pågældende hosting-udbyder til at foretage en selvstændig vurdering af nævnte indhold.

46 Under disse omstændigheder forekommer en forpligtelse som den, der er beskrevet i denne doms præmis 41 og 45, for så vidt som den ligeledes omfatter indhold med samme betydning, for det første at være tilstrækkelig effektiv til at sikre en passende beskyttelse af den person, som udsættes for ærekrænkende udtalelser. For det andet opnås denne beskyttelse ikke ved at pålægge hosting-udbyderen en uforholdsmæssig streng forpligtelse, for så vidt som den overvågning og undersøgelse, som kræves ifølge denne forpligtelse, er begrænset til information, som indeholder de oplysninger, som er angivet i påbuddet, og hvis ærekrænkende indhold med samme betydning ikke forpligter hosting-udbyderen til at foretage en selvstændig vurdering, eftersom sidstnævnte i stedet kan anvende automatiserede teknikker og søgemetoder.

47 Et sådant påbud er dermed navnlig ikke af en sådan art, at det pålægger hosting-udbyderen en forpligtelse til at overvåge den information, som han oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed som omhandlet i artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31.

48 Selv om den forelæggende ret ikke har givet nogen forklaring vedrørende dette aspekt i begrundelsen for sin forelæggelsesafgørelse, tyder ordlyden af de spørgsmål, som den har forelagt Domstolen, for det tredje på, at den ligeledes er i tvivl om, hvorvidt artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 er til hinder for, at påbud som dem, der er nævnt i denne doms præmis 37 og 46, kan have virkninger i hele verden.

49 For at besvare dette spørgsmål skal det bemærkes, at direktiv 2000/31 – således som det navnlig fremgår af dets artikel 18, stk. 1 – i denne henseende ikke fastsætter nogen begrænsning, end ikke geografisk, for rækkevidden af de forholdsregler, som medlemsstaterne har ret til at vedtage i henhold til dette direktiv.

50 Følgelig, og henset ligeledes til denne doms præmis 29 og 30, er direktiv 2000/31 ikke til hinder for, at sådanne forholdsregler om påbud får virkninger i hele verden.

51 Det fremgår imidlertid af 58. og 60. betragtning til dette direktiv, at EU-lovgiver, henset til den elektroniske handels globale dimension, har fundet det nødvendigt at sikre, at den retlige ramme er i overensstemmelse med de regler, som gælder internationalt.

52 Det henhører under medlemsstaternes kompetence at påse, at de forholdsregler, som de vedtager, og som har virkninger i hele verden, tager behørigt hensyn til sidstnævnte regler.

53 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første og det andet spørgsmål besvares med, at direktiv 2000/31, navnlig dets artikel 15, stk. 1, skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at en ret i en medlemsstat kan:

– pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som den pågældende oplagrer, og som er identisk med information, der tidligere er erklæret ulovlig, eller at hindre adgangen til den, uanset hvem der anmoder om at få den oplagret

– pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som den pågældende oplagrer, og som har samme betydning som information, der tidligere er erklæret ulovlig, eller at hindre adgangen til den, forudsat at den overvågning og undersøgelse, som kræves ifølge dette påbud, er begrænset til information, der formidler et budskab, hvis indhold i det væsentlige er det samme som det, der førte til ulovlighedskonstateringen, og som indeholder de oplysninger, som er angivet i påbuddet, og forudsat at forskellen i formuleringen af det indhold, som anses for at have samme betydning som det indhold, der tidligere er erklæret ulovlig, ikke forpligter den pågældende hosting-udbyder til at foretage en selvstændig vurdering af nævnte indhold, og

– pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som er genstand for et påbud, eller hindre adgangen til den i hele verden inden for rammerne af den relevante folkeret.

Om det tredje spørgsmål

54 Henset til besvarelsen af det første og det andet spørgsmål er det ufornødent at tage stilling til det tredje spørgsmål.

Sagsomkostninger

55 Da sagen i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»Direktivet om elektronisk handel«), navnlig dets artikel 15, stk. 1, skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at en ret i en medlemsstat kan:

– **pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som den pågældende oplagrer, og som er identisk med information, der tidligere er erklæret ulovlig, eller at hindre adgangen til den, uanset hvem der anmoder om at få den oplagret**

– **pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som den pågældende oplagrer, og som har samme betydning som information, der tidligere er erklæret ulovlig, eller at hindre adgangen til den, forudsat at den overvågning og undersøgelse, som kræves ifølge dette påbud, er begrænset til information, der formidler et budskab, hvis indhold i det væsentlige er det samme som det, der førte til ulovlighedskonstateringen, og som indeholder de oplysninger, som er angivet i påbuddet, og forudsat at forskellen i formuleringen af det indhold, som anses for at have samme betydning som det indhold, der tidligere er erklæret ulovlig, ikke forpligter den pågældende hosting-udbyder til at foretage en selvstændig vurdering af nævnte indhold, og**

– **pålægge en hosting-udbyder at fjerne information, som er genstand for et påbud, eller hindre adgangen til den i hele verden inden for rammerne af den relevante folkeret.**

Underskrifter